

ECLI:NL:RBOVE:2025:790

Instantie	Rechtbank Overijssel
Datum uitspraak	23-01-2025
Datum publicatie	12-02-2025
Zaaknummer	08.008503.21
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - meervoudig
Inhoudsindicatie	De rechtbank verlengt de termijn van de PIJ-maatregel van veroordeelde met 24 maanden. Op basis van het hoge gevaarscriterium en gezien het verlengingsadvies is de rechtbank van oordeel dat de veiligheid van anderen, dan wel de algemene veiligheid, de verlenging van de PIJ-maatregel eist.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

RECHTBANK OVERIJSEL

Team Familie en Jeugd
Zittingsplaats Almelo

Parketnummer : 08.008503.21

Datum : 23 januari 2025

Beslissing op de vordering van het Openbaar Ministerie tot verlenging van de termijn van de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen van:

[veroordeelde],

geboren op [geboortedatum] 2003 in [geboorteplaats],
nu verblijvende in RJJI [locatie],

hierna te noemen: de veroordeelde of [veroordeelde].

1 De aanleiding

De maatregel tot plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (hierna: PIJ-maatregel) is bij vonnis van de rechtbank Overijssel zittingsplaats Almelo van 23 december 2021 opgelegd, na bewezenverklaring van onder meer *het misdrijf: medeplegen van doodslag*.

De PIJ-maatregel is ingegaan op 1 januari 2023 en eindigt, als zij niet wordt verlengd, op

31 december 2024.

2 De stukken

De rechtbank heeft kennis genomen van de overgelegde stukken, te weten:

- het PIJ-verlengingsadvies van RJI de [locatie], opgemaakt op 31 oktober 2024 en ondertekend door Mw. N. Ho-Sam-Sooi, Psycholoog i.o.t. GZ-psycholoog en Mw. C. Peeters, Pedagogisch directeur;
- het zevende tot en met het tiende perspectiefplan van YOUTURN betrekking hebbend op de periode 14 maart 2023 tot 30 juli 2024;
- een per e-mail van mr. Greven van 21 januari 2025 ingediende brief van de moeder van de veroordeelde.

3 De procedure

Het Openbaar Ministerie heeft op 4 november 2024 een vordering ingediend tot verlenging van de PIJ-maatregel met 24 maanden.

De zitting is gehouden op 23 januari 2025.

De rechtbank heeft op de zitting gehoord:

- de veroordeelde, bijgestaan door zijn advocaat, mr. D. Greven, advocaat in Borne;
- de officier van justitie;
- de deskundige mw. N. Ho-Sam-Sooi, Psycholoog i.o.t. GZ-psycholoog.

De officier van justitie heeft op de zitting verlenging van de PIJ-maatregel met 24 maanden gevorderd.

De raadvrouw heeft gesteld dat de verdediging geen verweer voert tegen verlenging van de maatregel met 24 maanden.

De rechtbank heeft ter zitting van 23 januari 2025 na beraad in raadkamer het onderzoek gesloten en direct uitspraak gedaan.

4 De beoordeling

De vordering is op tijd ingediend, namelijk op 4 november 2024.

De rechtbank moet op grond van artikel 6:6:31 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) bepalen of de termijn van de PIJ-maatregel moet worden verlengd.

De rechtbank neemt bij haar overwegingen de inhoud van voornoemd verlengingsadvies en de daarop door de deskundige ter zitting van 23 januari 2025 gegeven toelichting mee.

Het verlengingsadvies

- diagnostiek

Bij [veroordeelde] is er sprake van ontwikkelingsproblematiek, te weten een cognitieve (intellectuele) beperking en kenmerken van ADHD, waarbij door de deels overlappende symptomen niet op gedifferentieerde wijze kan worden betoogd welk aspect van de problematiek op welk functiegebied van invloed is. Er is sprake van een zwakbegaafde intelligentie.

- behandelverloop

[veroordeelde] verblijft op de afdeling bijzondere zorg, een specifieke afdeling die een veilig en beschut leefklimaat biedt aan de jongeren. In de afgelopen jaren wordt een voorzichtige positieve ontwikkeling zichtbaar bij [veroordeelde]. Hij volgt gedragsinstructies vrijwel altijd direct op, er zijn incidenten, maar hij zet zich gemotiveerd in tijdens onderwijs, werkt aan zijn leerdoelen en wordt beschreven als een vriendelijke en behulpzame jongeman. Ook zet [veroordeelde] zich actief in voor therapie (bijv. tijdens de PMT), ook wanneer lastige onderwerpen worden besproken of wanneer hij getriggerd wordt. Gezien de positieve ontwikkelingen is in november 2023 eendaags onbegeleid verlof aangevraagd. Er is echter ook sprake van verschillende terugvallen in gedrag, zoals op het gebied van de ontwikkeling van copingvaardigheden, het omgaan met gezag, het uiten van gevoelens richting anderen, omgang met vrouwen/relaties en de verhoogde krenkbaarheid. [veroordeelde] is gewend dat problemen voor hem worden opgelost en hij is geneigd om bij het ontstaan van spanning en angst naar een ander te kijken dan wel zich aan een ander vast te klampen om zodoende het probleem door een ander te laten oplossen. [veroordeelde] probeert dit gedrag te veranderen door zelf een actievere rol aan te nemen en vaker te proberen problemen zelf op te lossen. Bij spanningsvolle situaties worden duidelijk tekortschietende copingvaardigheden gezien, maar ook op dit vlak probeert hij nieuwe manieren uit om te reguleren. [veroordeelde] kan zich bij toenemende spanning meer agressief uiten, onhandige/niet passende opmerkingen maken en soms sociaal onhandige dingen doen. Gedurende de gehele verblijfsduur wordt gezien dat [veroordeelde] geneigd is de intenties van de ander te duiden als machtsmisbruik, wat vervolgens een sterke reactie bij hem uitlokt. [veroordeelde] verdraagt een bovenpositie/dominantie van de ander moeilijk en raakt op dergelijke momenten gemakkelijk getriggerd. Boosheid uit zich in schelden en dreigen. Er lijkt sprake te zijn van een verhoogde krenkingsgevoeligheid in contact met zowel groepsgenoten als de groepsleiding en een moeite zich te verplaatsen in het standpunt van de ander. Ook is sprake van enige beïnvloedbaarheid.

Er zijn enige aanwijzingen voor deviant seksueel gedrag in de vorm van grensoverschrijdingen. Op de kamer van de ex-vriendin van [veroordeelde] worden door [veroordeelde] geschreven brieven aangetroffen met seksuele en soms gewelddadige inhoud. Dit is aanleiding voor het intrekken van het verlof. In de komende periode moet diagnostisch nog helderder worden in hoeverre dit deels passend bij levensfase is en/of meer passend bij mogelijke problematiek. Hiervoor is aandacht in de PMT, bij mentorgesprekken en in gesprekken over het incident met zijn ex-vriendin. Binnen de behandeling wordt aandacht besteed aan seksualiteit en intimiteit en de omgang met vrouwen. Naast de behandeling die gericht is op de bewerking van aanwezige risicofactoren wordt ook gewerkt aan het uitbreiden en bestendigen van protectieve factoren. De afgelopen tijd is het contact met moeder en vader positiever geworden. [veroordeelde] voelt zich door hen gesteund.

- recidiverisico

Momenteel wordt het recidiverisico ingeschat als matig tot hoog. De belangrijkste risicofactoren zijn gevoelens van krenking, wraak of vergelding, ervaren van de onderpositie of wanneer [veroordeelde] de ander als vervelend ervaart en hierop vanuit een instrumentele of reactieve agressie reageert. Risicofactoren zijn ook het gebruik van middelen, ruzie of spanningen binnen de relationele sfeer, de neiging tot externaliseren, de beperkte copingvaardigheden, beperkte gewetensontwikkeling, antisociale cognities en wanneer [veroordeelde] het gevoel heeft gepest, benadeeld of veroordeeld te worden.

- prognose en advies

Gezien de ernst van de problematiek en de nog altijd aanwezig zijnde risicofactoren, is het van belang de behandeling/therapie en het verblijf in een gestructureerde setting voort te zetten en verder in te zetten op het uitbreiden en bestendigen van beschermende factoren. Er dient nog meer zicht te komen op de omgang van [veroordeelde] met vrouwen, het verdragen van gezag vanuit hen, en zijn positie binnen een relatie om de risico's op dit vlak goed in te kunnen schatten. Ook zal er gekeken worden naar de risico's en stappen die gezet moeten worden om verlof opnieuw op te kunnen starten. Het is van belang dat [veroordeelde] stap voor stap kan oefenen met het omgaan met problemen om zodoende nieuwe delicten in de toekomst te kunnen voorkomen. Tevens moet hij gedoseerd wennen en leren omgaan met meer vrijheden en veranderende omstandigheden. Om dit op verantwoorde wijze vorm te kunnen geven is de verlenging van de huidige maatregel nog noodzakelijk. Begeleid verlof zal - bij gunstig beloop - in de komende maanden worden aangevraagd. Bij goed verloop van de behandeling, voldoende medewerking, terugdringen van de risicofactoren en het uitbreiden van beschermende factoren, wordt verwacht dat [veroordeelde] op zijn vroegst over 24 maanden in aanmerking komt voor een voorwaardelijke beëindiging van de PIJ-maatregel.

Geadviseerd wordt de maatregel met 24 maanden te verlengen.

De toelichting van de deskundige ter zitting

Ter zitting heeft de deskundige het volgende toegelicht.

De stappen die [veroordeelde] heeft gemaakt zien op vooruitgang in het uiten en bespreekbaar maken naar de begeleiding en de therapeut van gevoelens en frustraties. Aan het begin van het traject trok [veroordeelde] zich terug en belde zijn ouders voor hulp. Inmiddels heeft [veroordeelde] geleerd dat hij naar de begeleiding en therapeut kan gaan. Dit doet [veroordeelde] regelmatig. In aanloop naar de zitting liep voor [veroordeelde] de spanning op hetgeen zich uitte in sneller gefrustreerd zijn en verhoogde krenkbaarheid bij aanspreken op gedrag. Op dergelijke momenten van hoge spanning is praten en zich uiten voor [veroordeelde] moeilijk. Bij een goed verloop van de behandeling is gezien de nog te zetten stappen een verlenging van 24 maanden zeker nodig, voordat naar een voorwaardelijke beëindiging kan worden gekeken. De beoordeling of richting verlof kan worden gegaan is gezien de bestaande zorgen lastig en vergt een zorgvuldige afweging. Vervolgens moet worden begonnen aan de aanvraag, die moet worden goedgekeurd, waarna een zeer rustige opbouw van verlof zou kunnen worden gestart. De ervaring leert dat zeker twee jaren nodig is om deze stappen te zetten. Na een periode van twee jaren is de maatregel niet klaar.

Het oordeel van de rechtbank

De rechtbank stelt vast dat de PIJ-maatregel op 23 december 2021 aan [veroordeelde] is opgelegd voor een misdrijf dat is gericht tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen, te weten medeplegen van doodslag. Het is daarom volgens de wet mogelijk om de PIJ-

maatregel te verlengen.

Het gevaarscriterium is aanwezig waarbij de risico's met name worden gezien in de verhoogde krenkbaarheid en de beperkte copingvaardigheden bij oplopende spanning, snel getriggerd raken en boos worden, als ook in mogelijk grensoverschrijdend seksueel gedrag. Het gevaarscriterium wordt momenteel als matig tot hoog ingeschat binnen de gesloten behandelsetting. De rechtbank is op basis hiervan, gezien het verlengingsadvies en de door de deskundige op zitting gegeven aanvulling, van oordeel dat de veiligheid van anderen, dan wel de algemene veiligheid van personen, de verlenging van de PIJ-maatregel eist. Daarnaast moet een verlenging van de PIJ-maatregel in het belang van een zo gunstig mogelijke ontwikkeling van [veroordeelde] worden geacht.

De rechtbank heeft oog voor het feit dat [veroordeelde] open staat voor en meewerkt aan de hem geboden behandeling en dat hij zich tijdens onderwijs actief inzet en gemotiveerd is. Ook de omstandigheden dat [veroordeelde] leert en probeert anders om te gaan met boosheid en frustraties door dit zelf bespreekbaar te maken met het behandelteam en problemen niet door anderen zoals zijn ouders te laten oplossen, maar zelf een actievere rol aan te nemen, ziet de rechtbank als positieve ontwikkelingen. Daar staat tegenover dat de problematiek van [veroordeelde] ernstig is, dat er sprake is geweest van terugvallen en dat de eerder verleende verlofmachtiging ten gevolge van een incident met zijn ex-vriendin is ingetrokken. Dit betekent dat naast de benodigde behandelingen in het huidige traject ook opnieuw moet worden bekeken welke stappen nodig zijn om opnieuw toe te kunnen werken naar verlof.

De komende periode zal dus in het teken staan van het voortzetten van de behandelingen en therapie zodat [veroordeelde] beter leert omgaan met spanning en voor hem lastige situaties en om stress en frustratie op een adequate manier te uiten, aandacht voor de seksuele ontwikkeling, het naar beneden brengen van de risicofactoren en het uitbreiden en bestendigen van de beschermende factoren als ook het toewerken naar en opstarten van verlof. Ook zal [veroordeelde] moeten wennen aan en leren omgaan met meer vrijheden als het verlof weer zou kunnen worden opgestart. Er is voor [veroordeelde] dus nog veel werk te verrichten. Het is aan [veroordeelde] om hierin gemotiveerd te zijn en te blijven om zo toe te kunnen werken naar de gewenste vervolgstappen. De rechtbank acht gezien de problematiek van [veroordeelde] van belang dat hij zijn traject gedoseerd en met kleine stappen vervolgt. Naar het oordeel van de rechtbank is voor alle genoemde punten, waaronder het voortzetten van de huidige therapie en behandeling, het werken aan de gestelde doelen, het terugdringen van de risicofactoren, het uitbreiden van beschermende factoren en het toewerken naar en opstarten van verlof zeker een verlenging van 24 maanden nodig.

De rechtbank zal op grond van het voorgaande de vordering toewijzen en de PIJ-maatregel met 24 maanden verlengen.

5 De beslissing

De rechtbank:

- verlengt de termijn van de PIJ-maatregel van **[veroordeelde]** met 24 maanden.

Aldus gegeven op door mr. B.T.C. Jordaans, voorzitter tevens kinderrechter,
mr. C.A. Peterzon en mr. J.L. Souman, (kinder)rechters, in tegenwoordigheid van
D.A.C. Brockötter griffier en uitgesproken ter openbare zitting van 23 januari 2025.